

NoDa Norske Dansekunstneres innspill til kulturbudsjett 2026

NoDa (Norske Dansekunstnere) er kunstnerforbundet for dans og representerer dansere, koreografer og pedagoger fra ulike dansesjangre. Vi jobber for å ivareta deres kunstneriske, faglige og økonomiske rettigheter og der gjennom dansens plass i samfunnet.

Et løft av det frie feltet og starter med dans

Budsjettforslaget viser et ønske om å løfte det frie feltet og dans. 90 % av dans er skapt i det frie feltet, 10% er skapt i DNO&B, Carte Blanche, regionateatrene, kommersiell sektor og privatteatrene. Et løft for det frie feltet er helt nødvendig for å sikre at dans er bærekraftig og står sterkt rustet, uansett hva som skjer.

Dansekunstnere har få ansettelsesmuligheter og skaper egne arbeidsplasser i kortvarige prosjekter. Dagens økonomiske struktur gir verken trygge arbeidsforhold eller forutsigbarhet for næringene. Derfor er det et godt grep å styrke virkemiddelapparatet for det frie feltet for dans.

Styrking av virkemiddelapparatet

Produksjonene finansieres av Kulturfondet og får praktisk støtte og visningsmuligheter av i hovedsak regionale kompetansesentre, Dansens Hus, Danseinformasjonen, Rom for dans og Dansenett Norge. Kunstnernes karrierer, økonomi og kompetanse understøttes av Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA), PRODA og stipendier. Siden prosjektf finansiering er den primære arbeidsformen, er et varig og stabilt støtteapparat svært viktig og må sees i en helhet.

Vi er glad for at det er foreslått et løft til regionale kompetansesentre, PRODA og Danseinformasjonen, i tråd med våre anbefalinger. Imidlertid er det uforståelig at det samtidig foreslår et kutt i SKUDA. Et kutt risikerer å vende danseløftet til et tilbakesteg.

Grep for Dansen

Vi har i vårt innspill ved oppstart av budsjettarbeidet gitt to hovedmål for dansen.

1. Grep for en mer bærekraftig og vital dansebransje

- Utvikle tiltak som gir stabile produksjonsmiljøer i det frie feltet, i hele landet
- Styrke dansens finansiering i Kulturfondet for å sikre bedre rammer for produksjoner, flere langsiktig finansierte kompanier, og et styrket produsentapparat
- Fremme gode læringsmiljøer for dans, slik at flere får like muligheter til et profesjonelt virke

Styrkingen av de regionale kompetansesentrene og innlemmelsen av Dansekraft i statsbudsjettet er sentralt i dette målet. Løftet ønskes ivaretatt og økt til alle 13 sentre. Kravet om 40% lokal medfinansiering må beholdes. De regionale kompetansesentrene har en svært viktig institusjonsfunksjon da det er kun to institusjoner på post 70 mot et 10 talls teater og musikk institusjoner. Regionale sentre er slik dansens institusjoner i utvikling og et spleiselag mellom statlig og lokal finansiering er viktig mens disse bygges opp. Fjorårets budsjettkamp sto i det lokale. Uten føring om lokal medfinansiering kan løftet glippe. Vi oppfordrer til å innføre en 10 årig utviklingsplan for sentrene og se lokal medfinansiering i lys av denne.

70 % av dansekunstnerne bor i Oslo. Det er behov for å styrke apparatet for produksjon og visning og Dansens Hus har et u-utløst potensial i dette. Deres søknad om 2 stillinger til produsentstøtte for det frie feltet bør innvilges, samt engangsstøtte til rehabilitering av studioscenen til et produksjonsrom.

Kulturfondet er livsåren for danseproduksjon. Fondet har hatt realnedgang mens antall søknader til dans øker. Fondet bør derfor styrkes.

2. Grep for et mer levedyktig liv i dansen

- Bedre lønnsvilkår, arbeidsmuligheter og sosiale rettigheter
- Styrke infrastrukturen av bransjeaktører som bidrar til kompetanse og utvikling

Økningen til PRODA er helt nødvendig for å sikre videre liv av dansetrenings- og kompetansetilbudet for dansekunstnere i hele landet.

Et kutt til SKUDA vil svekke kunstnernes levedyktighet og virker dermed i motsatt retning av hva vi mener er viktig for dans. 50% av de ansatte er dansekunstnere og ordningen gir svært nødvendig langsiktighet og stabilitet i kunstnernes kår og implisitt i produksjonene de er med i eller skaper selv. Ordningen bidrar til kunstnere utenom ordningen gjennom mentorordninger, kurs og prosjekter. SKUDA er en svært nødvendig arbeidsgiver i det frie feltet og bør styrkes, ikke svekkes.

Det er ingen økning i antall stipendhjemler i budsjettet. Det bør gis et løft ved første anledning. Statens satser til stipendkomiteen er et velkomment grep for rimelig betaling og bør bevares.

Vederlag for audivisuelle rettigheter via Norwaco er ikke økt siden 2005. Denne stillstanden i påvente av en gjennomgang som aldri skjer setter dansekunstnernes rettigheter i en utfordret posisjon. Denne må økes.

NoDas Anbefalinger

Vi mener budsjettforslaget blir et danseløft uten muskler uten nødvendige justeringer. Vi komiteen å gjøre følgende merknader for å bedre budsjettet og gi reelle kunstnerpolitiske grep.

Kap. 320 post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre mm.

Forslag til merknad: Komiteen støtter styrking av midler til de 10 regionale kompetansesentrene for dans og den infrastrukturen dette utgjør for produksjon og visning av dans i hele landet.

Forslag til merknad: Komiteen ber om at de tre gjenstående kompetansesentrene for dans, DAVVI, Fjell dansen og Dans sør-øst imøtekommes med en økning som del av et løft for hele denne infrastrukturen.

Forslag til merknad: Komiteen ber om at kravet om lokal medfinansiering til regionale kompetansesentre beholdes og at man iverksetter en 10 årig utviklingsplan for disse sentrene. I denne vil den lokale medfinansieringsbrøken kunne ses i sammenheng med utviklingen av sentrene.

Kap. 320, post 55 Norsk kulturfond

Forslag til merknad: Komiteen ber regjeringen styrke avsetningene til dans- og scenekunst under Norsk kulturfond. For å øke den økonomiske bærekraften i dansekunstheltet må eksisterende ordninger for scenekunst (herunder kunstnerskap, prosjektstøtte, gjestespill og forprosjektstøtte) styrkes med friske 30 mill. kr. og 50 mill. kr til ordningen for etablerte scenekunstkompanier.

Kap. 320, post 72 Kunstnerstipend

Forslag til merknad: Komiteen ber om at det innføres minimum 50 nye arbeidstipend med en kostnad på 17,2 millioner og innebærer at post 72 økes fra 332,2 millioner til 349,4 millioner.

Forslag til merknad: Komiteen ber om at det innføres at avsetningen til statens kunstnerstipend årlig justeres tilsvarende lønnsveksten som en fast justering.

Forslag til merknad: Komiteen ber om at det innføres at kunsterstipend utbetales som lønn med dertil hørende pensjonsopptjening for kunstnere. Videre at forvaltningen av denne utbetalingen dekkes av økt avsetning til ordningen.

Kap. 323, post 70, institusjoner

Forslag til merknad: Komiteen ber om at løftet til Carte Blanche ivaretas i budsjettbehandlingen for å sikre trygg økonomi i nye lokaler.

Forslag til merknad: Komiteen ber om at Dansens Hus innvilges midler til oppstart av en ProdusentHUB for tjenester til det frie dansefeltet; 2 mill

Forslag til merknad : Komiteen ber om at Dansens Hus innvilges støtte tilsvarende omsøkte midler til vedlikehold og rehabilitering av studioscenen; 2 mill engangskostnad.

Kap 353, post 01 Kulturtanken

Kulturtanken er viktig for å klarere opphavsrettslig materiale i DKS (Den kulturelle skolesekken) NoDa ønsker en økning i tilskuddet til Kulturtanken på 5,5 millioner kroner for å sikre rimelig vederlag for bruk av koreografi i DKS, slik det finnes ordninger for andre kunstformer. NoDa er i prosess med Kulturtanken om en slik ordning for dans og på sikt forhåpentlig scenekunst.

Forslag til merknad: Komiteen ber om at det gis en økning i tilskudd til Kulturtanken for å sikre rimelig vederlag for bruk av koreografi i DKS. Basert på antall visninger og bransjestandard for rimelig vederlag omfatter dette et beløp på 5,5 millioner årlig.

Generell justering for lønns- og prisvekst

NoDa ber om at danseorganisasjoner, ordninger og institusjoner som videreføres uten særskilte løft, indeksreguleres i tråd med lønns- og prisveksten. Her under virksomheter og ordninger under kap. 320 post 55 og 74 og kap. 323 post 70.

Norske Dansekunstnere støtter skriftlige innspill fra Kunstnernettverket, SKUDA, PRODA, Danseinformasjonen, Norwaco og NTO.